

2017/55

ONTVANGEN 14 SEP. 2017

CDHO

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Hogeschool Utrecht
T.a.v. College van Bestuur
Postbus 573
3500 AN UTRECHT

Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum 13 SEP. 2017

Betreft Besluit macrodoelmatigheid hbo master Community Development

Onze referentie
1250942

Uw brief van
06 juli 2017

Uw referentie
OO&S/MB-TN/2017-1366

Bijlagen
1

Geacht College,

Met de brief van 6 juli 2017, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 17 juli 2017, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo-masteropleiding Community Development als bekostigde opleiding (voltijd) te verzorgen in de gemeente Utrecht. De opleiding is voorgesteld in het Croho-onderdeel gedrag en maatschappij en de studielast is door u bepaald op 60 studiepunten.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 21 augustus 2017, kenmerk 2017/55, positief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2014 (hierna: Beleidsregel), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de hbo-masteropleiding Community Development als bekostigde opleiding (voltijd) te verzorgen te Utrecht.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Beleidsregel leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de voorwaarden a, b en c van artikel 6 van de Beleidsregel. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, zevende lid, van de WHW vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen 10 maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Croho. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de

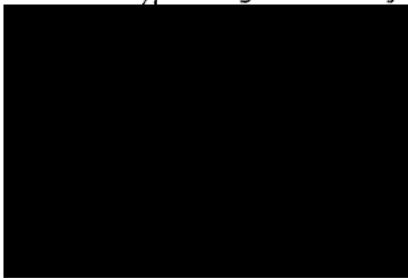
Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

NVAO een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit adviseer ik u zo spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag voor de toets nieuwe opleiding in te dienen.

Onze referentie
1250942

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de VH.

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
dr. Jet Bussemaker
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de directeur Hoger Onderwijs & Studiefinanciering
drs. F.A. Hofman
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Geachte heer Hofman,

datum 21 augustus 2017 Hierbij ontvangt u het advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs inzake de aanvraag nieuwe opleiding van de Hogeschool Utrecht ten behoeve van de hbo master Master Community Development te Utrecht.

onderwerp advies nieuwe opleiding hbo master Master Community Development Hogeschool Utrecht Utrecht Ik verzoek u mij een afschrift van uw besluit toe te zenden.

ons kenmerk 2017/55 Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, met vriendelijke groet,

bijlage advies CDHO

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter CDHO

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. dr. M. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies Geachte mevrouw Bussemaker,

Op 17 juli 2017 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Hogeschool Utrecht om de hbo master Community Development als bekostigde opleiding te verzorgen te Utrecht (brief van 6 juli 2017 met kenmerk OO&S/MB-TN/2017-1366). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

datum
21 augustus 2017

onderwerp
nieuwe opleiding
Hogeschool Utrecht
voltijd
hbo master
Community Development
Utrecht

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van de Hogeschool Utrecht om de hbo masteropleiding Community Development als bekostigde opleiding te Utrecht te verzorgen.

ons kenmerk
2017/55

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

bijlage
beoordelingskader

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de hbo master Community Development in Utrecht aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige hbo master in het Croho onderdeel gedrag en maatschappij. De opleiding omvat 60 EC en wordt in voltijdvorm aangeboden. Hierbij wordt aangegeven dat de opleiding modulair van opzet is en dat studenten het programma dus ook in losse modules of deeltijdvorm kunnen volgen. Aanvrager geeft aan dat het sociaal werk bestaat uit drie basisvormen: community development, social casework en social groupwork. De voorgenomen opleiding is gericht op community development, oftewel het welzijnswerk in de stedelijke omgeving. Men betreft daarbij naast de traditionele aspecten van welzijn en zorg ook veiligheid, sport, cultuur en creativiteit. De opleiding is direct toegankelijk voor studenten met een bachelordiploma Sociaal werk, SPH, MWD en CMV. Studenten met een andere achtergrond, zoals Pedagogiek, SJD of een lerarenopleiding kunnen ook instromen. Afgestudeerden van de opleiding kunnen aan het werk als maatschappelijk werker.

Aanvrager doet een beroep op criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 2 van 6 *Beoordeling criterium a Beleidsregel*

Aanvrager stelt dat de masteropleiding Community Development nieuw is en noodzakelijk om de gewenste vernieuwing te realiseren. Ter onderbouwing van die stelling heeft aanvrager (bij criterium c) de voorgenomen opleiding vergeleken met een groot aantal hbo masteropleidingen en enkele wo masteropleidingen. De meest verwante opleidingen zijn de bekostigde hbo masters Social Work, Healthcare and Social Work, Jeugdzorg, Digitale Innovatie in Zorg & Welzijn en de onbekostigde hbo masteropleiding Social Work en Innovatie. Inhoudelijk zijn de bestaande masteropleidingen en de voorgenomen master Community Development verwant, al ligt bij de meeste bestaande opleidingen de nadruk op het individuele en groepsproces en kiest men bij de voorgenomen master voor een benadering vanuit de sociale basisinfrastructuur. Een opvallend verschil is verder dat alle hbo masters Social Work uitsluitend in deeltijd worden aangeboden en gericht zijn op werkende professionals die hun eigen praktijkvoorbeelden meebrengen als studiemateriaal.

Op grond van het bovenstaande concludeert de commissie dat de inhoud van de opleiding nieuw is. Daarmee is de noodzaak van deze opleiding in de zin van de Beleidsregel aangetoond. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 6 van de Beleidsregel.

De commissie constateert dat de aanvraag betrekking heeft op een Nederlandstalige opleiding voor Nederlandse studenten gericht op een Nederlandse arbeidsmarkt. Om die reden beveelt de commissie aan om (naast een Engelse internationale naam) ook een Nederlandse naam voor de opleiding in het Croho te laten registreren en daarbij tot uitdrukking te brengen dat het gaat om een vorm van sociaal werk.

Beoordeling criterium b Beleidsregel

Aanvrager stelt dat de hbo masteropleiding Community Development aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

De maatschappelijke behoefte onderbouwt aanvrager door te verwijzen naar de Strategische Agenda 2015-2025 van het Ministerie van OCW, waarin is vastgelegd dat men het opzetten van hbo masters wil stimuleren om het innovatievermogen en de internationale concurrentiepositie van Nederland te behouden. Verder verwijst aanvrager naar het adviesrapport 'Sociaal werk op solide basis' uit 2014 dat de Gezondheidsraad op verzoek van de Minister van VWS heeft opgesteld. In dit advies geeft de Gezondheidsraad aan dat sociaal werkers zich zouden moeten aansluiten bij hun beroepsorganisatie en gezamenlijk het beroep van sociaal werker uit zouden moeten bouwen tot een volwaardige professie met een stevige kennisbasis' (p. 16). De hbo master Community Development kan een bijdrage leveren aan de verdere professionalisering van het vakgebied. Op grond van het bovenstaande concludeert de commissie dat de hbo master Community Development aansluit op een maatschappelijke behoefte.

Ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte verwijst aanvrager naar ROA's database AIS, een onderzoek dat aanvrager door Yacht heeft laten uitvoeren en een peiling naar de behoefte aan doorstroommogelijkheden onder vierdejaars bachelorstudenten van de Hogeschool Utrecht.

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 3 van 6 ROA's database AIS typeert de arbeidsmarktperspectieven voor hbo bachelors sociaal werk als 'matig'. Afgestudeerden van de hbo master Social Work vallen volgens ROA's opleidingsindeling in de categorie 'wo psychologie en maatschappelijk werk'. De prognoses voor deze groep worden door ROA getypeerd als 'redelijk'; er worden in 2020 enige knelpunten in de personeelsvoorziening verwacht. Deze komen met name voort uit een vervangingsvraag.

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
hbo maatschappelijk werk	verwachte uitbreidingsvraag tot 2020		2500	2		0.3 erg laag
hbo maatschappelijk werk	verwachte vervangingsvraag tot 2020		16300	13		2 gemiddeld
hbo maatschappelijk werk	verwachte baanopeningen tot 2020		18700	15		2.3 laag
hbo maatschappelijk werk	ITKP knelpunten personeelsvoorziening 2020	1.11				vrijwel geen
hbo maatschappelijk werk	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2020	1.11				matig
wo psychologie en maatschappelijk werk	verwachte uitbreidingsvraag tot 2020		1800	3		0.5 laag
wo psychologie en maatschappelijk werk	verwachte vervangingsvraag tot 2020		12700	19		3 gemiddeld
wo psychologie en maatschappelijk werk	verwachte baanopeningen tot 2020		14500	22		3.4 gemiddeld
wo psychologie en maatschappelijk werk	ITKP knelpunten personeelsvoorziening 2020	1.04				enige
wo psychologie en maatschappelijk werk	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2020	1.04				redelijk

Bron: ROA, AIS

Als vanuit de beroepsgroep 'maatschappelijk werker' wordt gekeken zijn de vooruitzichten volgens ROA net als voor de opleidingscategorie hbo maatschappelijk werk 'matig'. De vervangingsvraag is gemiddeld, maar de uitbreidingsvraag is laag en het aantal verwachte baanopeningen ook. Er worden geen knelpunten in de personeelsvoorziening verwacht in 2020.

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Maatschappelijk werkers	verwachte uitbreidingsvraag tot 2020		-1700	-3		-0.5 laag
Maatschappelijk werkers	verwachte vervangingsvraag tot 2020		8300	13		2.1 gemiddeld
Maatschappelijk werkers	verwachte baanopeningen tot 2020		8300	13		2.1 laag
Maatschappelijk werkers	ITKB knelpunten beroepsgroep 2020	0.96				geen
Maatschappelijk werkers	loopbaanperspectief	1.27				matig

Bron: ROA, AIS

Aanvrager is van mening dat dit sombere beeld van ROA genuanceerd moet worden. Yacht maakte voor aanvrager een aanvullend arbeidsmarktonderzoek met behulp van o.a. een vacature-analyse en relateerde deze aan de ROA prognoses. De onderzoekers constateerden daarbij onder meer dat er sprake is van een sterke opscholingstendens. Die opscholingstendens wordt ook signaleerd en beleidsmatig ondersteund door de Gezondheidsraad, het departement van VWS en de Verkenningcommissie HSAO van de Vereniging Hogescholen. Er ontstaan volgens Yacht de komende jaren overschotten aan mbo'ers en een grote vraag naar hoger opgeleiden, met name voor leidinggevende functies in de sociale dienstverlening (aanvraagdossier, bijlage D, sheet 12). De commissie constateert dat deze groeiende vraag naar managers ook naar voren komt in AIS:

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Managers zorginstellingen	verwachte uitbreidingsvraag tot 2020		4200	14		2.2 erg hoog
Managers zorginstellingen	verwachte vervangingsvraag tot 2020		5300	18		2.8 gemiddeld
Managers zorginstellingen	verwachte baanopeningen tot 2020		9400	32		4.7 hoog
Managers zorginstellingen	ITKB knelpunten beroepsgroep 2020	0.89				enige
Managers zorginstellingen	loopbaanperspectief	1.84				zeer goed

Bron: ROA, AIS

Yacht heeft verder gegevens overgenomen uit het rapport Toekomstverkenning Arbeidsmarkt van verpleegkundig, verzorgend en agogisch personeel 2015-2019

pagina 4 van 6 van het CAOP. Daaruit blijkt dat men verwacht dat de subsector welzijn en maatschappelijke dienstverlening groeit (sheet 14).

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke behoefte en dat een kleine arbeidsmarktbehoefte aannemelijk is gemaakt. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium c Beleidsregel

Aanvrager heeft in de prestatieafspraken met de Minister een viertal zwaartepunten vastgelegd, te weten Duurzaamheid in de gebouwde omgeving, Creatieve industrie, Werken en leren in de wijk en Zorg en technologie. Aanvrager heeft niet aangegeven of de voorgenomen master Community Development aansluit op een zwaartepunt in de prestatieafspraken. Dit heeft als gevolg dat de aanvraag dient te voldoen aan alle elementen van criterium c in art. 6 van de Beleidsregel.

Vanaf 17 juli 2017 is op de site van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van de Hogeschool Utrecht om de hbo master Community Development in Utrecht aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in verwante bekostigde opleidingen. De instroom in verwante onbekostigde opleidingen is niet bekend. De commissie heeft bij de beoordeling van de aanvraag dan ook geen rekening kunnen houden met de belangen van deze opleidingen. De instroom in het verwante bekostigde onderwijsaanbod is gestabiliseerd op 105 eerstejaarsstudenten per jaar.

opleiding	instelling	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/2016	2016/2017
M Social Work (joint degree)	Hanzehogeschool Groningen	26	28	28	14	27	19
M Social Work (joint degree)	Noordelijke Hogeschool Leeuwarden	26	28	28	14	1	0
M Social Work	Hogeschool van Amsterdam	21	16	25	21	26	26
M Social Work	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	25	27	27	24	18	20
M Health Care and Social Work	Saxion Hogeschool	38	26	30	32	19	22
Digitale Innovatie in Zorg en Welzijn	Noordelijke Hogeschool Leeuwarden	0	0	0	0	14	18
eerstejaars instroom	 totaal	136	125	138	105	105	105

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen master Community Development op grond van onderzoek naar de doorstroom van bachelors naar masteropleidingen binnen de HU. Aanvrager verwacht dat circa 25 studenten jaarlijks zullen instromen. Daarbij heeft aanvrager geen rekening gehouden met mogelijke instroom vanuit andere hogescholen of werkenden. De commissie acht deze prognose realistisch.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen opleiding Community Development wordt afgezet tegen de arbeidsmarktbehoefte die bij criterium b aannemelijk is gemaakt, blijkt dat er vanuit de landelijke arbeidsmarkt gezien enige ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.

Aanvrager heeft een beschrijving geleverd van de inbedding in de bestaande kennisinfrastructuur. De master Community Development wordt ingebed binnen de Hogeschool Utrecht en is verbonden aan vier lectoraten die deel uitmaken van het

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 5 van 6 Kenniscentrum Sociale Innovatie (Participatie en stedelijke ontwikkeling, Participatie, zorg en ondersteuning, Organiseren van verandering en Innovatieve maatschappelijke dienstverlening). Verder heeft aanvrager beschreven dat de opleiding kan aansluiten bij het kennisplatform Utrecht Sociaal waarin de HU samenwerkt met de UU en regionale ROC's, het Onderzoeksnetwork Sociaal Domein Utrecht, het kennisnetwork Sport & Society en diverse gemeentes in de regio Utrecht. De doorstroommogelijkheden vanuit bacheloropleidingen zijn eveneens helder beschreven. Vestiging van de master Community Development in Utrecht heeft naar verwachting geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert dat er enige ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo masteropleiding *Community Development* te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium c in art. 6 van de Beleidsregel.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding

Aan de hand van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 6 van deze Beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a, b en c.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat uitbreiding van het landelijk aanbod met de nieuwe opleiding noodzakelijk is en dat de vernieuwing niet kan worden gerealiseerd binnen het landelijk bestaande opleidingsaanbod.

Volgens criterium b heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium c dient het instellingsbestuur aan te tonen dat er in het landelijk onderwijsaanbod ruimte is voor de opleiding. Indien de voorgenomen opleiding aansluit op zwaartepunten die de instelling heeft vastgelegd in de prestatieafspraken¹, wordt aangenomen dat is voldaan aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de behoefte kunnen voorzien.

¹ In de beschikkingen tot toekenning van de prestatiebekostiging heeft de Minister geen uitspraken gedaan over de doelmatigheid van eventueel in het voorstel aangekondigde nieuwe opleidingen of vestigingsplaatsen.